

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobkyně: **obec Přestavlky**, se sídlem Přestavlky 60, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 748/4, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2023, č. j. SBS 39653/2023/ČBÚ-21/5, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **LB MINERALS, s. r. o.**, se sídlem Tovární 431, Horní Bříza, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 2. 2025, č. j. 57 A 11/2024-62,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 2. 2025, č. j. 57 A 11/2024-62, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí Českého báňského úřadu ze dne 29. 12. 2023, č. j. SBS 39653/2023/ČBÚ-21/5, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti v celkové výši 8 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského k žádosti osoby zúčastněné na řízení (dále jen „OZNR“) rozhodnutím ze dne 22. 6. 2023, č. j. 39423/2019/OBÚ-06/12 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), stanovil dobývací prostor Soběkury pro dobývání výhradního ložiska bentonitu Dnešice-Plzeňsko-jih (ev. č. 3123500) o plošném obsahu 0,049918 km² na pozemcích parc. č. 1194, 1195, 1196 a 1197 v k. ú. Soběkury a parc. č. X v k. ú. X (dále jen „dobývací prostor“). Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, na základě kterého žalovaný výše nadepsaným rozhodnutím

změnil větu druhou výroku I. prvoinstančního rozhodnutí a ve zbytku toto rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítl.

[2] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalovaného bránila žalobou, kterou krajský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl. Stran žalobní námitky brojící proti nedostatečnému zdůvodnění, že těžba bentonitu je ve veřejném zájmu, krajský soud konstatoval, že veřejný zájem na těžbě daného nerostu vyplývá přímo z § 3 odst. 5 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), a na uvedeném nic nezmění skutečnost, že těžba bentonitu není upravena v rámci surovinové politiky České republiky. K námitce poměrování zájmu na těžbě bentonitu a dalších chráněných zájmů, resp. ochrany životního prostředí, krajský soud konstatoval, že obvodní báňský úřad vycházel ze stanovisek dotčených orgánů, ze kterých nevyplývá, že by stanovení dobývacího prostoru bylo v rozporu s těmito zájmy. Oproti veřejnému zájmu na těžbě bentonitu nestály žádné kolidující veřejné zájmy, které by měly být nad zákonnou míru porušeny, a sama žalobkyně uváděla k této otázce obecná tvrzení. Poukázal i na to, že se žalobkyně nemůže dovolávat práv jiného subjektu, obce Dnešice. Žalobkyně v žalobě relevantně nezpochybnila závěry ve stanoviscích a dalších odborných podkladech a omezila se pouze na prostý nesouhlas s nimi. Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav stran otázky ochrany vodních zdrojů.

II. Obsah kasační stížnosti a navazující vyjádření

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění do 31. 12. 2025 (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých požaduje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Úvodem stěžovatelka poukázala na skutečnost, že obvodní báňský úřad rozhodoval v předmětné věci podruhé, a to poté, co jeho první rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru zrušil Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 22. 3. 2022, č. j. 57 A 98/2020-102 (dále jen „zrušující rozsudek“). Dle zrušujícího rozsudku obvodní báňský úřad doplnil chybějící podklady dotčených orgánů, aniž by provedl jejich objektivní vyhodnocení, zejména hodnocení podkladů ve vzájemných souvislostech, a to v otázkách posouzení důvodů pro stanovení dobývacího prostoru a vlivu dobývání ložiska ve smyslu § 25 odst. 1 horního zákona.

[5] Krajský soud dle stěžovatelky založil své úvahy o váze a převaze zájmu na dobývání ložiska na právní úpravě, která v době rozhodování správních orgánů neplatila, když akcentoval ustanovení § 3 odst. 5 horního zákona, které favorizuje zájem na dobývání ložiska jako zájem veřejný. Toto ustanovení však bylo do horního zákona včleněno po vydání napadeného rozhodnutí dne 29. 12. 2023, a to s účinností od 1. 1. 2024. Toto nové ustanovení nelze zaměňovat s pravidly o hospodárném využívání ložisek nerostů a zájmem na něm, neboť hospodárnost využívání ložisek nerostů je pojem kvalitativně výrazně odlišný, kdy je potřebné vyloučit nedůvodné nepříznivé vlivy na životní prostředí dle § 30 horního zákona. Krajský soud aplikací § 3 odst. 5 horního zákona porušil § 75 odst. 1 s. ř. s., napadený rozsudek je tedy nezákonný. Úvaha krajského soudu o veřejném zájmu na dobývání ložiska bentonitu ovlivnila další nazírání soudu na relevanci námitek stěžovatelky. Napadený rozsudek je nepřezkoumatelný.

pokračování

[6] Dále stěžovatelka brojí proti vypořádání otázky střetu zájmu na těžbě bentonitu se zájmy stojícími na straně obyvatel stěžovatelky, tedy zájmu na ochraně životního prostředí, bezpečnosti a zdraví občanů stěžovatelky a možnost jejího rozvoje. Přestože zrušující rozsudek argumentaci stěžovatelky shledal v přechozím řízení relevantní, žalovaný povinností ve zrušujícím rozsudku nedostál. Tvrzení krajského soudu, že stěžovatelka neprokázala odlišný skutkový stav od toho, který je dokládán dosavadními podklady řízení, je nesprávné a nepřezkoumatelné, neboť podklady rozhodnutí dokládají negativní vliv těžby na zájmy prosazované stěžovatelkou.

[7] Rozptylová studie dle stěžovatelky předpokládá zhoršení stavu ovzduší emisemi prachových částic, tento vliv považuje za únosný pouze v případě absence mimořádných vlivů atmosférických jevů. Z toho usuzuje, že tento vliv může být za určitých podmínek významný. Dle stěžovatelky těžba bude mít negativní vliv na zájmy jejích občanů v důsledku hlukových emisí, ale i na povrchové vody, jelikož mohou nastat povodně v obci Dnešice a poškození čistírny odpadních vod Dnešice, na kterou je připojena i stěžovatelka.

[8] Stran posouzení vlivu dobývacího prostoru na podzemní vody stěžovatelka přiznává, že hydrogeologický posudek toto riziko neshledává. Nicméně tento posudek obsahuje nepotvrzené závěry, jelikož OZNŘ v době řízení o správní žalobě požádala o stanovení průzkumného území zahrnujícího oblast okolo dobývacího prostoru. Stěžovatelka trvá na tom, že zpracovatel posudku měl být vyslechnut v řízení jako svědek, na což žalovaný nereagoval. Krajský soud učinil závěr o absenci potřeby výsledku znalce, nicméně namísto žalovaného. Napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný.

[9] Stěžovatelka dále upozornila na to, že žalovaný po doplnění podkladů znovu nepředložil věc Ministerstvu životního prostředí k novému posouzení, jak mu bylo dáno ke zvážení v bodě 90. zrušujícího rozsudku.

[10] Stěžovatelka upozornila, že před krajským soudem namítala, že správní orgány pouze rekapitulovaly informace o skutkovém stavu, aniž by je hodnotily ve vzájemných souvislostech. Krajský soud se s touto námitkou nevypořádal. Dále stejně jako v žalobě zopakovala, že zájem na těžbě bentonitu není pro výrobu minerálních steliv natolik významný, aby zastínil jakékoliv jiné myslitelné zájmy. Tyto měla OZNŘ řešit v souladu s § 27 odst. 5 horního zákona. Je třeba zjistit skutečný zájem na těžbě bentonitu co do existence i intenzity. Konkurující veřejné zájmy musí být konkrétně posouzeny. To žalovaný v napadeném rozhodnutí neudělal, místo toho se *absurdně* a neobjektivně věnoval váze nesouhlasu stěžovatelky, která přitom k řízení přistupovala aktivně a konstruktivně.

[11] Závěrem stěžovatelka upozornila na to, že žalovaný nezahrnul obec Dnešice do okruhu účastníků řízení dle § 28 odst. 2 horního zákona. Stěžovatelka se nesnažila o hájení cizích práv, jak krajský soud v bodě 16. napadeného rozsudku konstatuje. Bylo povinností krajského soudu rozhodnout, zda nedošlo k opomenutí některého ze zákonných účastníků, což krajský soud neučinil. Napadený rozsudek je rovněž z tohoto důvodu nepřezkoumatelný.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Veřejný zájem na těžbě nerostného bohatství je historicky danou skutečností podloženou judikaturou, nehledě na pozdější právní zakotvení. Stran střetu zájmu na těžbě bentonitu se zájmy obyvatel

stěžovatelky žalovaný odkázal na bod 16. napadeného rozsudku. Správní orgány se opíraly o kladná závazná stanoviska a odborná vyjádření, nedošlo k postupu dle § 149 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Dále odkázal na bod 17. napadeného rozsudku a uvedl, že stěžovatelka v žalobě nepředestřela komplexní a věrohodná tvrzení, která by narušila přesvědčivost úvah žalovaného. Stran zásahu do podzemních a povrchových vod poukázal na hydrogeologický posudek a konstatoval, že skutkový stav byl zjištěn řádně.

[13] OZNŘ rovněž navrhla kasační stížnost zamítnout, k veřejnému zájmu na těžbě odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, uvedla, že respektuje zájem stěžovatelky na jejím rozvoji, stanovením dobývacího prostoru nedojde k jeho omezení a vyzdvihla podstatu existence chráněného ložiskového území. Stanovením dobývacího prostoru fakticky nedojde k omezení veřejného zájmu na ochraně životního prostředí, jelikož nedochází k samotnému dobývání výhradního ložiska. Skutečnost, že OZNŘ požádala o stanovení průzkumného území Soběkury sousedícího s dobývacím prostorem, nemá vliv na závěry hydrogeologického posudku v nynějším řízení. Využitím ložiska v dobývacím prostoru nedojde k omezení zájmu na ochraně podzemních a povrchových vod.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelku zastupuje její místostarosta, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost je důvodná.

III.a Nepřezkoumatelnost rozsudku a jiná vada řízení

[16] Bylo by předčasné se zabývat právním posouzením věci samé, jestliže by napadený rozsudek krajského soudu byl skutečně nepřezkoumatelný či založený na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[17] Nejvyšší správní soud se proto předně zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. Konstatování nepřezkoumatelnosti by mělo být vyhrazeno opravdu výjimečným případům, kdy není z odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec patrné hodnocení podstatných důvodů či skutečností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, odst. [29]).

[18] Stěžovatelka v kasační stížnosti obecně namítla, že závěr krajského soudu obsažený v bodě 17. napadeného rozsudku týkající se toho, že nezpochybnila odborné podklady napadeného rozhodnutí, je nepřezkoumatelný. S touto námitkou se kasační soud neztotožňuje, jelikož krajský soud řádně, byť stručně, svůj závěr v tomto bodě zdůvodnil. Nesouhlas stěžovatelky s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho

pokračování

nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, odst. [10], nověji také ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 40/2025-57, odst. [10]). Věcná správnost úvah krajského soudu je předmětem dalšího přezkumu. Dále stěžovatelka namítla, že se krajský soud nezabýval námitkou, že správní orgány nehodnotily informace o skutkovém stavu ve vzájemných souvislostech. Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud na tuto námitku reagoval v bodě 16. napadeného rozsudku, v němž konstatoval, že stěžovatelka pouze obecně namítala nesprávný způsob hodnocení a poměřování negativních vlivů těžby s pozitivy, které má těžba přinést.

[19] Krajský soud v napadeném rozsudku řádně a srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí a z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, jakými úvahami se krajský soud při rozhodování řídil a jak se vypořádal se žalobní argumentací. Napadený rozsudek je přezkoumatelný.

[20] Ohledně kasační námitky opomenutého účastníka správního řízení, obce Dnešice, Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud se nemohl touto námitkou věcně zabývat, neboť k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatelky uvedenou vadou bez dalšího dojít nemohlo (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 10. 2017, č. j. 9 Azs 214/2017-58, odst. [26], ze dne 30. 9. 2011, č. j. 7 As 103/2011-54, shodně také ze dne 22. 7. 2022, č. j. 8 Azs 101/2022-61, odst. [13]).

III.b Hydrogeologický posudek a výslech jeho zpracovatele

[21] Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační námitkou neprovedení návrhu stěžovatelky na zajištění vyjádření zpracovatele hydrogeologického posudku, případně jeho výsledku ve správním řízení žalovaným, a s tím související otázkou týkající se nutnosti již v řízení o stanovení dobývacího prostoru posuzovat hydrogeologické vlivy. Námitky jsou důvodné.

[22] Kasační soud zjistil z obsahu správního spisu, že stěžovatelka v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí uvedla, že z vlastní iniciativy komunikovala se zpracovatelem posudku, nastolila jiný způsob monitoringu podzemních vod (monitorování hladiny podzemních vod v hlubokých vrtech, nikoliv v mělkých studních), i sám zpracovatel navrhl jiné rozložení kontrolních vrtů. Hydrogeologický posudek byl nakonec doplněn pouze o analýzu možného vlivu těžby na mělké podzemní vody. V odvolání vznesla důvodné pochybnosti o řádně zjištěném skutkovém stavu a navrhla, aby se zpracovatel posudku k této otázce vyjádřil nebo byl správním orgánem vyslechnut. Žalovaný v napadeném rozhodnutí v reakci na tuto námitku pouze odkázal na závěry prvoinstančního rozhodnutí a uvedl, že se hydrogeologický monitoring týká až budoucího řízení o povolení hornické činnosti, neboť samotným stanovením dobývacího prostoru nemohou žádné hydrogeologické změny nastat (viz str. 8 až 9 napadeného rozhodnutí).

[23] Tento závěr je nesprávný, jelikož již v řízení o stanovení dobývacího prostoru je nutné v souladu se zásadami obezřetnosti a prevence posuzovat vliv záměru na životní prostředí a jeho složky (viz rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2020, č. j. 4 As 116/2020-99, odst. [60] a tam citovanou judikaturu, nověji také rozsudky NSS ze dne 30. 5. 2024,

č. j. 9 As 29/2024-65, odst. [31], a ze dne 13. 2. 2025, č. j. 9 As 176/2023-65, odst. [47] a [48]). Žalovaný tedy pochybil, odkázal-li stěžovatelku s touto námitkou až do řízení o povolení hornické činnosti. Ze stejného důvodu neobstojí též postup žalovaného, který nereagoval na návrh stěžovatelky na zajištění vyjádření zpracovatele hydrogeologického posudku, ani na návrh výsledku zpracovatele. Svým postupem porušil stěžovatelčino právo na spravedlivý proces, čímž zatížil své rozhodnutí vadou. Jelikož krajský soud rozhodnutí žalovaného zatížené vadou nezrušil, přistoupil ke zrušení nezákonného rozhodnutí žalovaného a spolu s ním i napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud.

III.c Použití neúčinné právní úpravy

[24] Stěžovatelka dále brojí proti napadenému rozsudku argumentací, že krajský soud založil své úvahy o veřejném zájmu na těžbě bentonitu na právní úpravě, která v době rozhodování žalovaného nebyla účinná. Přitom dle stěžovatelky nelze zaměňovat veřejný zájem na těžbě bentonitu s pravidly pro hospodárné využívání ložisek nerostů a zájmem na něm. Námitky jsou částečně důvodné.

[25] Dle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007-87, je použití právního předpisu nebo jeho ustanovení, která na věc nedopadají, důvodem zrušení napadeného rozsudku v případě, kdy mohlo mít za následek nesprávné posouzení pro věc rozhodujících skutkových či právních otázek obsažených v žalobě. Soud nezruší takové rozhodnutí, u něhož je možné bez rozsáhlejšího doplňování řízení dospět k závěru, že i přes užití práva, které na věc nedopadá, by výsledek řízení při užití odpovídajícího práva byl stejný (shodně také rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2022, č. j. 4 As 374/2019-42, odst. [36], a ze dne 7. 9. 2023, č. j. 9 Azs 54/2023-32, odst. [24]). Tak je tomu i v nyní projednávané věci.

[26] V nyní projednávané věci krajský soud v bodech 14. a 16. napadeného rozsudku založil odůvodnění existence veřejného zájmu na těžbě bentonitu výhradně na ustanovení § 3 odst. 5 horního zákona, které však v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo ještě účinné (účinnost ustanovení nastala dne 1. 1. 2024, rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 29. 12. 2023). Tím zatížil napadený rozsudek vadou. Kasační soud však má za to, že by krajský soud při aplikaci platné a účinné právní úpravy dospěl ke stejnému závěru, a sice, že je veřejný zájem na těžbě bentonitu dán. Proto se nejednalo o vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[27] Judikatura kasačního soudu totiž v minulosti dovodila, že je dán veřejný zájem na využívání nerostného bohatství, i když je hornická činnost prováděna v rámci podnikatelské činnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 5. 2009, č. j. 4 As 68/2008-138, č. 2254/2011 Sb. NSS, nebo nověji rozsudek ze dne 29. 6. 2022, č. j. 7 As 75/2022-52, odst. [23]). Ke stejnému závěru dospěl i žalovaný (viz str. 6 napadeného rozhodnutí). Veřejný zájem na těžbě bentonitu je umocněn též skutečností, že se v případě bentonitu jedná o vyhrazený nerost [§ 3 odst. 1 písm. g) horního zákona], tedy surovinu, které horní zákon poskytuje zvláštní ochranu. Ložiska této suroviny jsou nerostným bohatstvím, které je ve vlastnictví České republiky (§ 5 horního zákona). Nerostné bohatství, respektive vyhrazené nerosty jsou významné pro zabezpečení rozvoje národního hospodářství a potřeb celé společnosti. Pro stát má kontrola a ochrana ložisek tvořících nerostné bohatství strategický význam. Navíc, jak správně konstatoval krajský soud, v projednávané věci vydalo Ministerstvo

pokračování

životního prostředí předchozí souhlas s těžbou podle § 24 odst. 2 horního zákona. Vydání tohoto souhlasu je vázané též na splnění podmínek vyplývajících ze surovinové politiky, proto lze dospět k závěru, že nyní řešená těžba bentonitu je s tímto koncepčním dokumentem v souladu. Na základě výše uvedeného je možné shledat existenci veřejného zájmu na těžbě bentonitu v projednávané věci.

[28] Ačkoliv se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s tvrzením stěžovatelky, že nové ustanovení horního zákona (§ 3 odst. 5) nelze zaměňovat s pravidly o hospodárném využívání ložisek nerostů a zájmem na něm dle § 30 horního zákona, není tato skutečnost pro posouzení aplikace neúčinné právní úpravy krajským soudem relevantní. Posledně citované ustanovení totiž upravuje hospodárné využívání výhradních ložisek, a nikoliv veřejný zájem na těžbě vyhrazeného nerostu.

III.d Negativní vlivy stanovení dobývacího prostoru

[29] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že v napadeném rozhodnutí měla být posouzena existence a intenzita zájmu na těžbě bentonitu, poté mělo být přistoupeno k hodnocení konkurujících zájmů. Stěžovatelka proti významu zájmu na těžbě bentonitu brojí v kasační stížnosti tím, že poukazuje na účel, pro který bývá bentonit v průmyslu využíván, který dle ní nemůže ospravedlnit zničení přírody a vystavení obyvatelů stěžovatelky negativním vlivům těžby. Právě otázka negativního vlivu stanovení dobývacího prostoru je obsahem další kasační námitky, kterou stěžovatelka nesouhlasí se samotným vypořádáním střetu zájmu na těžbě bentonitu se zájmy občanů stěžovatelky, kterými jsou ochrana životního prostředí, s tím spojená bezpečnost a zdraví občanů a zachování možnosti rozvoje obce. Stěžovatelka nesouhlasí s krajským soudem, že měla prokázat odlišný skutkový stav od toho, který je dokládán dosavadními podklady řízení, jelikož z těchto podkladů sama vycházela a vyvodila z nich negativní vliv na jí tvrzené zájmy. Dále v kasační stížnosti popisuje negativní vliv na jednotlivé složky životního prostředí. Kasační námitky nejsou důvodné.

[30] V prvé řadě Nejvyšší správní soud predestinuje, že vzhledem k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu, respektive porušení práva stěžovatelky na spravedlivý proces (viz odst. [23] tohoto rozsudku) se nebude zabývat otázkou vlivu stanovení dobývacího prostoru na podzemní vody. Kasační soud se nebude zabývat ani námitkou týkající se nepředložení stanoviska Ministerstvu životního prostředí k revizi, jelikož tento postup byl dán žalovanému ke zvážení poté, co doplní podklady týkající se hydrogeologického průzkumu podzemních vod (viz bod 90. zrušujícího rozsudku). Nicméně výše zjištěná vada nebrání zdejšímu soudu zabývat se posouzením vlivu na další namítané složky životního prostředí.

[31] Jak již výše kasační soud uvedl, žalovaný v napadeném rozhodnutí shledal existenci veřejného zájmu na těžbě bentonitu a tento závěr podložil judikaturou zdejšího soudu. Veřejný zájem shledal i krajský soud, avšak za použití neúčinné právní úpravy. Nejvyšší správní soud nicméně dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný i krajský soud (viz odst. [27]), tedy že veřejný zájem v projednávané věci existuje.

[32] Krajský soud v bodě 16. napadeného rozsudku konstatoval, že z podkladů správního řízení vyplývá, že oproti veřejnému zájmu na těžbě bentonitu nestály žádné kolidující veřejné zájmy, které by byly nad zákonnou míru stanovením dobývacího prostoru

narušeny. Následně v bodě 17. dospěl k názoru, že stěžovatelka stran otázky vlivu záměru na jiné zájmy relevantně nezpochybnila závěry obsažené ve stanoviscích dotčených orgánů a dalších odborných podkladech. Nejvyšší správní soud se s tímto tvrzením krajského soudu ztotožňuje.

[33] Stěžovatelka v žalobě, stejně jako i nyní v kasační stížnosti, namítala negativní vliv dobývacího prostoru na životní prostředí hlukovými emisemi, prachovými emisemi na ovzduší a vliv na povrchové vody. S výjimkou namítaného vlivu na ovzduší však z podkladů prvoinstančního a napadeného rozhodnutí nevycházela, konkrétně proti nim nebrojila a ani své závěry neopřela o žádné jiné předložené odborné podklady. Při namítaném vlivu na ovzduší odkazovala na rozptylovou studii, která byla součástí podkladů rozhodnutí, přičemž sama přiznala, že studie vliv považuje za únosný, ovšem při absenci mimořádných atmosférických jevů. V žalobě, ani v kasační stížnosti, však tento závěr nerozvedla a neuvedla, jaký má vliv na posouzení střetu veřejných zájmů a na napadené rozhodnutí jako takové. Lze shrnout, že žalobní argumentace stěžovatelky týkající se vlivu dobývacího prostoru na jednotlivé složky životního prostředí byla velmi obecná a krajský soud postupoval správně, pokud se s ní vypořádal v obdobné míře obecnosti (srov. rozsudek dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016-26).

[34] Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatelka obecnou kasační argumentaci týkající se střetu zájmu na těžbě bentonitu se zájmem na ochraně životního prostředí v podstatné míře přejala ze žaloby. Proto i posouzení ze strany kasačního soudu ovlivnila obecnost těchto kasačních námitek. Stěžovatelka je povinna uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 249/2016-38, odst. [12], nebo ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351, odst. [140]). Za situace, kdy stěžovatelka nepovažuje za potřebné vysvětlit, z jakých konkrétních důvodů považuje za mylné vypořádání svých žalobních námitek krajským soudem, není nutné, aby zdejší soud jen opakoval úvahy krajského soudu, pokud sám neshledá důvod se od nich odchýlit (obdobně viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 115/2014-36, odst. [14]).

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.), zrušil Nejvyšší správní soud i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[36] V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem za stěžovatelku jednal v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. místostarosta, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí rozhodnout o náhradě nákladů celého soudního řízení, tj. jak o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, tak i o náhradě nákladů řízení před krajským soudem (srov. § 110 odst. 3 větu druhou s. ř. s.). Stěžovatelka měla ve věci plný úspěch, a tak jí podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. náleží proti žalovanému náhrada nákladů řízení, které důvodně vynaložila. Tyto

pokračování

náklady tvoří zaplacené soudní poplatky ve výši 3 000 Kč za žalobu a 5 000 Kč za kasační stížnost, celkem tedy 8 000 Kč.

[37] OZNŘ má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jim soud uložil (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Jelikož krajský soud ani Nejvyšší správní soud OZNŘ v této věci žádné povinnosti neuložily, nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani důvody zvláštního zřetele hodné, které by odůvodňovaly přiznání nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2026

JUDr. Radan Malík
předseda senátu